

Obsah

Seznam zkratk	11
Seznam jednotek	16
Seznam boxů	17
Seznam obrázků	17
Seznam tabulek	20
Abstract	21
Úvod	23
ČÁST 1. PROČ PŘÁVĚ ASIJŠTÍ SPOTŘEBITELÉ?	29
Kapitola 1. Energetická bezpečnost Číny	31
Současné trendy ve spotřebě zdrojů energie v Číně	31
Aktéři čínské energetické bezpečnostní politiky	38
Vládní instituce pro řízení sektoru energetiky: vydařená restrukturalizace?	40
Národní ropné společnosti: vznik, vývoj a současné postavení	43
Národní ropné společnosti a strategie vlády	47
Charakteristické rysy čínské zahraniční energetické politiky	49
Zmírňování rizik námořní přepravy ropy	52
Rusko-čínské vztahy na pozadí energetické bezpečnosti	55
Strategický versus tržní přístup = Čína versus západní spotřebitelé?	60
Zadržování nebo kooperace? Čínsko-americké vztahy pohledem energetické bezpečnosti	63
Kapitola 2. Energetická bezpečnost Japonska	67
Nedostatek vlastních zdrojů energie a energetická efektivita	68
Charakteristické rysy japonské zahraniční energetické politiky: příklon k strategickému přístupu k energetické bezpečnosti?	77
Čínsko-japonské vztahy na pozadí energetické bezpečnosti	80
Kapitola 3. Energetická bezpečnost Indie	85
Primární spotřeba zdrojů energie: trojúhelník ekonomické, sociální a environmentální dimenze energetické bezpečnosti	85
Strategie Indie k zajištění energetické bezpečnosti	99
Opatření vlády k posílení vlastní soběstačnosti: úspěch nebo nezdar?	102
Cenová reforma: v tranzici k otevřené tržní ekonomice?	108
Indická energetická politika v zahraničí	111
Soupeření s Čínou?	112
Kapitola 4. Kaspický region v energetické politice Číny a Indie	115
„Energetická diplomacie“ Číny v kaspickém regionu a zájem na výstavbě přeshraničních projektů	115
Kazachstán	115
Turkmenistán	127
Írán	131
Plánované plynovodní projekty z kaspického regionu do Indie	136
Turkmenistán	136
Írán	138

ČÁST 2. ENERGETICKÁ BEZPEČNOST RUSKÉ FEDERACE	141
Kapitola 1. Sektor energetiky v Rusku	143
Primární spotřeba zdrojů energie v Rusku	143
Organizační struktura sektoru ropy a sektoru plynárenství	143
Ropný sektor	145
Sektor plynárenství	148
Uhelný sektor	152
Jaderná energetika	153
Obnovitelné zdroje energie	157
Elektřina	158
Energetická efektivita	159
Proč usilovat o zvýšení energetické efektivity?	161
Pozice vlády v otázce energetické efektivity	162
Závěr	163
Kapitola 2. Ruští národní šampioni: postavení firem	165
Gazprom	165
Rosněft	170
LUKOIL	173
TNK-BP	176
Novatek	179
Závěr	182
Kapitola 3. Ekonomický a politický význam sektoru energetiky	183
Ekonomický význam sektoru energetiky v Rusku	183
Stabilizační fond: finanční polštář vycpaný „petrodolary“	183
Vztah mezi cenou zdrojů energie a ruským rozpočtem	184
Závislost ekonomiky na energetice	185
Energetický sektor a průmysl	185
Geografické faktory	186
Závěr	187
Politický význam ruského energetického sektoru: Rusko jako energetická velmoc v kontextu vývoje vnitřní a zahraniční politiky	187
Význam energetické politiky ve vztahu k vnitřní a vnější politice Jelcinova Ruska	187
Putinovo Rusko a energetika jako „hard soft power“ ?	191
Význam energetické politiky ve vnější politice RF po roce 2008	198
Význam kaspické oblasti z hlediska ruské energetické politiky	204
Význam arktické oblasti v ruské energetické politice	216
Závěr	219
Kapitola 4. Evropská dimenze ruské energetiky: Rusko a EU	221
Historie vztahů v energetické oblasti	222
Energetická dimenze vztahů EU–Rusko: současnost	224
Energetický dialog EU–Rusko a jeho hlavní témata	227

Problémové body dialogu: Krize dodávek.....	233
Diverzifikace: příležitost ke kooperaci i sporný bod vztahů EU–Rusko	237
Vliv liberalizace trhů v oblasti energií	246
Sousedství EU – prostor pro kooperaci EU a RF i oblast střetu zájmů.....	249
Závěr	253
Kapitola 5. Vztahy mezi Ruskem a tranzitními zeměmi: případové studie Ukrajiny a Běloruska.....	257
Ukrajina.....	257
Politicko-ekonomické vztahy mezi státy	257
Ukrajinský plynovodní systém	259
Ukrajinský systém transportu ropy.....	263
Plynové konflikty mezi Ruskem a Ukrajinou	264
Diverzifikační projekty.....	270
Diverzifikační projekty Ruska.....	273
Závěrečné poznámky a perspektivy vývoje rusko-ukrajinských vztahů v energetice	274
Bělorusko	276
Politicko-ekonomické vztahy mezi Běloruskem a Ruskem.....	276
Ekonomická dimenze vztahů.....	278
Energetika a rusko-běloruské spory v oblasti ropy a plynu.....	280
Role elektřiny v rusko-běloruských vztazích v energetické oblasti	288
Shrnutí a perspektivy vývoje rusko-běloruských vztahů v energetice.....	289
Shrnutí.....	291
Zdroje literatury	295
Jmenný rejstřík.....	333